

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานแนวทางในการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมสุขภาพ
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ
 - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ
 - 1.3 ลักษณะของพฤติกรรมสุขภาพ
 - 1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพ
2. พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ
3. พัฒนาการของวัยรุ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
 - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัย
 - 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ
 - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

1. พฤติกรรมสุขภาพ

1.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวถึงพฤติกรรมสุขภาพไว้ว่า มีความหมายเช่นเดียวกับพฤติกรรมทั่วไป แต่มุ่งเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับโรคและการเกิดโรค หรือสภาวะที่ไม่สมบูรณ์ของสุขภาพจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การที่บุคคลจะเกิด

โรคได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตัวของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ และเมื่อเป็นโรค แล้วจะหายจากโรค บุคคลนั้นก็จะต้องปฏิบัติตนอย่างใดอย่างหนึ่งจึงจะทำให้หายจากโรคนั้น ๆ

กู๊ด (Good, 1959) กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพหมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและเกิดขึ้นภายนอกที่คาดหวังให้ผู้เรียนมี หรือเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพทางด้านนี้จะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้ และการเปลี่ยนแปลงภายในที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ว่าเกิดขึ้น (อ้างถึงใน อรพิน ฐาปนกุลศักดิ์, 2539)

ธนวรรณ อัมสมบูรณ์ (2529) กล่าวถึงพฤติกรรมสุขภาพไว้ว่า การที่จะทำ
ให้บุคคลมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ตามปกติมิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่ายเหมือนอย่างที่เราเข้าใจกันอยู่ในขณะนี้ การให้ความรู้แต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในเรื่องที่ต้องการได้

เฉลิมพล ต้นสกุล (2541) ให้ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติ หรือการแสดงออกของบุคคลในการกระทำ หรืองดเว้นการกระทำในสิ่งที่มีผลต่อสุขภาพ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติตนทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม

คณะกรรมการสุขภาพศึกษา (2539) กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของบุคคลที่มีผลต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของบุคคลเป็นสำคัญ โดยแสดงออกให้เห็นได้ในลักษณะของการกระทำและการไม่กระทำในสิ่งที่เป็นผลต่อสุขภาพ หรือผลเสียต่อสุขภาพ (อ้างถึงใน สุชาติ โสภประยูร, บรรณาธิการ, 2541: 66)

สรุป พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือมีผลต่อสุขภาพของบุคคล ในลักษณะของการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ หรือเป็นผลเสียต่อสุขภาพ ที่สามารถวัดได้หรือสังเกตได้

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

ทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล (Reasoned Action Theory)

ทฤษฎีของ Ajzen และ Fishbien (1980) มีสมมติฐานว่า ปกติมนุษย์จะมีเหตุผลและมีการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เมื่อถูกเสนอให้ทำอะไร จะต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนตัดสินใจกระทำลงไป ดังนั้น เราจึงสามารถเรียนรู้เข้าใจ และทำนายพฤติกรรมของบุคคล

ได้ โดยดูที่ความตั้งใจของบุคคลว่าเขามีความตั้งใจจะทำหรือไม่ ต่อไปก็ดูที่ตัวแปรที่กำหนดความตั้งใจของเขา ซึ่งมี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยเจตคติของบุคคลต่อพฤติกรรมกับบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง โดยการจะรู้ว่าเขามีเจตคติอย่างไร จะวัดได้จากความเชื่อของเขาก็คือหนึ่ง

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ เพราะฉะนั้นถ้าต้องการพฤติกรรมใดก็ตาม การให้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอจะเปลี่ยนความเชื่อนั้น แต่ระหว่างความเชื่อกับพฤติกรรมมีตัวแปรที่อยู่ระหว่างกลาง เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ดังนั้นการเปลี่ยนความเชื่อ ต้องสามารถทำให้เปลี่ยนเจตคติและอิทธิพลบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงได้ และทฤษฎีนี้พบว่า ตัวแปรภายนอก เช่น องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ลักษณะประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมากนักเพราะเป็นตัวแปรที่ไม่คงที่ต่อความเชื่อของบุคคล อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา เช่น ศาสนาเคยมีอิทธิพลต่อการคุมกำเนิด แต่ในปัจจุบันได้ลดความสำคัญลงไปมาก (พันธุทิพย์ รามสูต, 2540: 166 – 168)

1.3 ลักษณะของพฤติกรรมสุขภาพ

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมเชิงบวก (Positive Behavior) หมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพ ของบุคคลนั่นเอง เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติต่อไป และเพิ่มความถี่ขึ้น เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่ การแปรงฟัน เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมเชิงลบ หรือพฤติกรรมเลว (Negative Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้วจะส่งผลเสียต่อสุขภาพ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพหรือโรค เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การรับประทานอาหารจำพวกแป้ง ไขมันมากเกินไป การบริโภคอาหารที่ปรุงไม่สุก เป็นต้น จะต้องหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนและควบคุมไว้ให้บุคคลเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ

ปัจจัยทางด้านสังคม ร่วมกับปัจจัยทางวิทยาการระบาดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่

ปัจจัยนำ (Predisposing Factors) ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความมั่นใจของบุคคล

ปัจจัยเอื้อ (Enabling Factor) ได้แก่ ทรัพยากรต่างๆทางสุขภาพที่มีอยู่ การเข้าถึงทรัพยากรทางสุขภาพของแต่ละบุคคล กฎหมายของชุมชนหรือของรัฐ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เงื่อนไขพันธะกิจที่มีต่อสุขภาพของสมาชิกในชุมชนหรือสังคม รวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดูแลทางสุขภาพของบุคคลหรือชุมชน

ปัจจัยด้านการเสริมแรง (Reinforcing Factor) ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว กลุ่ม เพื่อนฝูง ผู้ที่เคารพนับถือ บุคคลเหล่านี้ได้แสดงท่าทีให้การเข้าใจ ยอมรับ ช่วยเหลือหรือขัดขวาง เมื่อประชากรกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนได้มีพฤติกรรมสุขภาพ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นผลให้เกิดเป็นพลังเสริมหรือต้านพฤติกรรมสุขภาพ ปัจจัยด้านการเสริมแรงนอกจากจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมสุขภาพแล้ว ยังมีผลไปสู่ปัจจัยนำอีกด้วย

2. พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ

2.1 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ

กรีนและครูเตอร์ (Green&Kruter, 1991) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมเสี่ยง (At-risk Behavior) ไว้ว่าคือ กิจกรรมใดๆก็ตามซึ่งบุคคลได้กระทำขึ้นโดยเขาเชื่อว่าจะทำให้เขามีสุขภาพดี แต่กลับกลายเป็นอันตรายต่อภาวะสุขภาพอย่างเฉพาะเจาะจง (อ้างถึงใน วสันต์ ศิลปสุวรรณ และ พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ, 2541: 131)

เรณูมาศ มาอุ่น (2535) ได้กล่าวถึงภาวะเสี่ยงทางสุขภาพ (Health Risk) ไว้ว่า หมายถึง โอกาสที่บุคคล ครอบครัวและชุมชนอาจเกิดปัญหาทางสุขภาพ ซึ่งได้แก่ การเกิดโรค การเจ็บป่วยและการเกิดอุบัติเหตุ (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ วามวรรธน์ และ สมศักดิ์ กระจายกลิ่น, 2541: 95)

สรุป พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของบุคคล ในสิ่งที่เป็นผลเสีย หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ก่อให้เกิดการเจ็บป่วย พิการ และเสียชีวิต ที่สามารถวัดได้หรือสังเกตได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ

ปัญหาสุขภาพ เจ็บป่วย ทูพพลภาพ และตายนั้นถูกโยงเข้ากับพฤติกรรมมนุษย์ที่ปลายสุดด้านหนึ่ง เรียกว่า พฤติกรรมที่ปลอดภัย และอีกด้านหนึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยหรือพฤติกรรมเสี่ยง ในความหมายทั่วไป นอกจากนี้พฤติกรรมเสี่ยงถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากความผิดพลาดทั่วไปของมนุษย์ (human error) และกลุ่มที่สอง คือพฤติกรรมเสี่ยงที่จงใจเสี่ยง (intentional risk – taking) โดยพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย อันเกิดจากความผิดพลาดของมนุษย์ (human error) เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และคือเงื่อนไขหรือสาเหตุตรงซึ่งทำให้เกิดอุบัติเหตุหรือปัญหาต่าง ๆ เช่น ภาวะการที่องค์กรไม่ยอมซื้อเครื่องจักร หรือวัตถุดิบในการผลิตที่มีคุณภาพดีซึ่งอาจจะมีราคาสูง ทำให้แรงงานต้องทำงานในสภาพที่เสี่ยงต่อปัญหาตลอดเวลาโดยไม่มีทางเลือก การออกแบบงานโดยไม่คำนึงถึงหลักเออร์โกโนมิกส์ และแม้แต่การเร่งความเร็วในการทำงานเพื่อเพิ่มผลผลิต จนทำให้คนงานต้องทำงานในสภาพที่เสี่ยงต่ออันตรายและนำไปสู่อุบัติเหตุ ความผิดพลาดของมนุษย์เหล่านี้เป็นความผิดพลาดในเชิงโครงสร้าง ซึ่งถือว่าเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น (necessary conditions) ของการเกิดอุบัติเหตุ

ความผิดพลาดอีกประการหนึ่งคือ ความตั้งใจที่จะเสี่ยง (intentional risk – taking) หรือใกล้เคียงกับความประมาทได้แก่ การที่บุคคลตั้งใจที่จะเอาตัวเองเข้าไปในสถานการณ์เสี่ยง ทั้งๆ ที่รู้ว่าอาจเกิดการผิดพลาดและอุบัติเหตุได้ รวมทั้งยังรู้อีกว่าอาจมีทางเลือกอื่นที่ปลอดภัยกว่า หรือมีเวลาและหรือทรัพยากรที่จะทำงานได้อย่างปลอดภัย แต่ไม่ยอมทำ เช่น การหลีกเลี่ยงไม่ทำตามระเบียบ เช่น การยกของที่ผิดวิธี การหยอกล้อกันระหว่างทำงาน รีบเร่งข้ามขั้นตอนในการทำงาน ดื่มสุรยาเสพติด สูบบุหรี่ หรือรับประทานอาหาร เครื่องดื่มขณะทำงาน การทำงานที่ไม่ใช่น้ำที่ของตนเอง เป็นต้น การกระทำที่ดูเสมือนเล็กน้อย ๆ เช่นนี้ อาจจะนำไปสู่อุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วยได้ตลอดเวลา (สุพจน์ ดวงเด่น, 2541: 9 – 10)

นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่พบได้บ่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้แก่

1. พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหาร

อาหารนั้นนอกจากจำเป็นต่อการเจริญเติบโตทางร่างกายแล้ว ยังส่งผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและอารมณ์ การบริโภคอาหารนอกจากต้องคำนึงถึงสารอาหารตาม

ความต้องการของร่างกายแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่งคือ อาหารที่สะอาดและอยู่ในสภาพที่เหมาะสม ไม่มีสารพิษ วัตถุเจือปน สารปนเปื้อนและสารปลอมปนที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายได้ ดังคำกล่าวที่ว่า “กินอย่างไร ได้อย่างนั้น” (You are what you eat) (สิริพันธุ์ จุลกรังคะ, 2542)

ปัจจัยหนึ่งที่นับว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคมาก คืออิทธิพลของสื่อต่างๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อนำมาจิตใจผู้บริโภค ดังที่ วิณะ วีระไวทยะ และ สง่า ดามาพงษ์ (2541) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารบางอย่างเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เพราะค่านิยมตามแรงโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และจากการที่ประเทศไทยเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตด้านการบริโภคอาหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีการบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น ความเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารให้ถูกหลักโภชนาการและถูกหลักอนามัยย่อมสูงขึ้น

การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพโภชนาการ เช่น วิธีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ประชาชนให้ความสำคัญกับอาหารมื้อเช้าน้อยลง ทั้ง ๆ ที่เป็นอาหารมื้อหลักที่ให้พลังงานแก่สมองและร่างกาย อีกทั้งยังส่งผลต่อจิตใจและอารมณ์ด้วย ดังนั้นถ้าเด็กวัยเรียนไม่ได้บริโภคอาหารมื้อเช้าก็จะส่งผลถึงการเล่าเรียนทำให้หิวขาดสมาธิ อารมณ์ไม่แจ่มใส สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ส่วนภาวะโภชนาการเกินที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่เหมาะสม เช่น ชอบกินจุบจิบ กินอาหารรสหวานจัด ดื่มน้ำอัดลม อาจทำให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ซึ่งถ้าเป็นโรคอ้วนตั้งแต่วัยเด็ก มักจะอ้วนต่อไปในระยะวัยรุ่นและผู้ใหญ่

การบริโภคอาหารที่ปนเปื้อนและสารพิษจากจุลินทรีย์ในอาหารนั้นก่อให้เกิดโรคท้องร่วงซึ่งอัตราการป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษ ยังมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่วนพิษจากสารเคมีนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของสารเคมี เช่น การบริโภคอาหารที่หมักด้วยดินประสิว (เนื้อเค็ม ปลาแห้ง แหนม หมูยอ ไส้กรอก กุนเชียง) อาจทำให้เกิดอาการอาเจียน ปวดท้อง ท้องเสีย นอกจากนั้นยังอาจทำให้เกิดโรคโลหิตจางและมะเร็งได้อีกด้วย (จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, 2542) ส่วนอาหารสดประเภทผัก กุ้ง ปลาหมึกใส่สารฟอร์มาลีน เพื่อคงความสดไว้ได้นาน ทำให้เกิดพิษต่อร่างกายคือ ปวดศีรษะ แขนหน้าอก ปวดท้องรุนแรงอาจเสียชีวิตได้ (ชัยรัตน์ วามวรรณ์ และ สมศักดิ์ กระจายกลิ่น, 2541)

สารเคมีในอาหารอีกชนิดหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับมานาน ได้แก่ คาเฟอีน ปัจจุบันแนวโน้มการบริโภคคาเฟอีนเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมการบริโภคคาเฟอีนจะแตกต่างกันตามอายุ เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่นิยมดื่มน้ำอัดลมประเภทโคล่า กาแฟกระป๋องพร้อมดื่มและรับประทานช็อกโกแลต โดยเฉพาะกาแฟกระป๋องพร้อมดื่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น คาเฟอีนในขนาดที่ไม่สูงเกิน (ไม่เกินวันละ 350 มิลลิกรัม) ทำให้มีความตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า แต่คาเฟอีนในขนาดที่สูงเกินจะทำให้นอนไม่หลับ มือสั่น วิตกกังวล และอาจทำให้ชักได้ (ชัยชาญ แสงดี และ อุดม จันทร์ารักษ์ศรี, 2541)

ปัญหาโภชนาการของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงเป็นปัญหาโภชนาการทั้งด้านขาด และด้านเกิน ในอัตราที่ใกล้เคียงกันทั้งสองเพศและพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่นที่เป็นสาเหตุของปัญหาได้แก่ การกินตามแฟชั่น เช่น อาหารฟาสต์ฟู้ด ที่เป็นสาเหตุของปัญหาไขมันอุดตันในเส้นเลือด อาหารจังก์ฟู้ด (อาหารใส่ถุงสวยงาม สะดวกในการซื้อและหยิบรับประทาน) ที่มีส่วนประกอบหลักเป็นแป้งและน้ำตาล ซึ่งเมื่อรับประทานอาหารเข้าไปมากๆ ทำให้ไม่หิวจึงไม่รับประทานอาหารมื้อหลักที่มีประโยชน์ การงดอาหารบางมื้อ รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางโภชนาการได้ (อบเชย วงศ์ทอง, 2541)

2. พฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติด

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่า ยาเสพติดที่เคยเป็นปัญหาหลักได้แก่ เฮโรอีน รองลงมาคือยาบ้า ฝิ่น สารระเหย และกัญชา แต่แนวโน้มในปัจจุบันประเภทของสารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาคือมีการแพร่ระบาดของยาบ้าอย่างมากในกลุ่มนักเรียนถึงร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้ารับการบำบัดรักษา (ปปส., 2541: 25-29) และจากข้อมูลของการประเมินโครงการกวดขันการใช้ยาบ้าในกลุ่มนักเรียนของกองวิเคราะห์วัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยวิธีตรวจปัสสาวะนักเรียนจาก 69 จังหวัดระหว่างเดือน ต.ค. 2538 - ก.พ.2539 พบการระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา 55 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 79.7 (อ้างถึงใน อรรถนพ วิสุทธิมรรค, 2541) นอกจากนั้นพฤติกรรมการเสพยาเปลี่ยนไปจากการกินไปสู่การสูบบุหรี่ ซึ่งจะทำให้นักเรียนกลายเป็นผู้เสพยามากขึ้นเพราะว่าตัวยาสามารถออกฤทธิ์ได้เร็วและแรงที่สุด และยังพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นระดับชั้นที่มีการเสพยาบ้ามากที่สุดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปปส., 2541: 28 - 29)

สถานการณ์สารเสพติดในสถานศึกษานั้น ในปี พ.ศ. 2538 สำนักงาน ปปส. ได้ทำการสำรวจข้อมูลการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาใน 24 จังหวัดของทุกภาค พบว่า สถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนใช้สารเสพติดมากที่สุดถึง ร้อยละ 70 และจากข้อมูลเมื่อปลายปี 2538 ถึงต้นปี 2539 สารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดถ้าไม่นับรวมบุหรี่ยาสูบ และสุรา ซึ่งเป็นสารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดที่ถูกกฎหมายแล้ว พบว่า ยาบ้า กัญชา และสารระเหยมีการแพร่ระบาดมากที่สุดเรียงตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุกตัวด้วย ความสัมพันธ์ของสารเสพติดกับระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจสังคม พบว่า (1) กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา และอยู่ในพื้นที่ชุมชนแออัด หมู่บ้าน - ชนบท จะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าและยาบ้าเป็นหลัก (2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าที่มีฐานะยากจนถึงปานกลาง มักมีพฤติกรรมการเสพยาบ้า เฮโรอีน กัญชาเป็นหลัก (3) นักเรียน นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าที่มีฐานะปานกลางถึงร่ำรวย เริ่มนิยมสารเสพติดจากต่างประเทศ เช่น เอ็กซ์ตาซี โคเคน ยาอี (ปปส., 2541:31)

จากข้อมูลของ ปปส. (2542) พบว่า สารเสพติดที่มีผู้ทดลองใช้ครั้งแรกมากที่สุดได้แก่ แอมเฟตามีนร้อยละ 34.6 กัญชาร้อยละ 24.7 เฮโรอีนร้อยละ 16.7 บุหรี่ยาสูบร้อยละ 6.5 สารระเหยร้อยละ 5.1 และสุราร้อยละ 3.2 และสาเหตุสำคัญที่ใช้สารเสพติดคือ อยากทดลองร้อยละ 52 เพื่อนชวนร้อยละ 27 นอกนั้นเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น โดนหลอก เข้าใจผิดและเข้าใจผิดเป็นต้น (ปปส., 2542) และจากการศึกษาของ นิตยา กัทสิทธิ์พันธ์ (2542) พบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในสถานศึกษาในเขตเมือง มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดประเภทต่างๆ โดยช่วงวัยของการทดลองครั้งแรกส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 14-16 ปี และอายุน้อยที่สุดที่มีการลองใช้สารเสพติดคือ 6 ปี นอกจากนี้ยังพบว่าความอยากลองสารเสพติดมีปัจจัยพื้นฐานคือ ความอยากลองของเด็กเอง แต่มีปัจจัยที่จะผลักดันให้เด็กกล้าที่จะเสพยาบ้า บุคคลรอบข้าง เช่น พ่อ แม่ยอมให้ทดลอง เพื่อนชวน ส่วนปัจจัยที่จะดึงดูดเด็กไว้ขึ้นอยู่กับโอกาส เช่น ความเครียด เหงา และสถานการณ์ เช่น ใกล้เคียง หรือการสูญเสีย

สถานการณ์สิ่งเสพติดในปัจจุบันแพร่ขยายมากขึ้น การสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเสพติดในบุคคลทุกเพศทุกวัยเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการศึกษาทดลองสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเสพติดในวัยรุ่น ที่จังหวัดนนทบุรี โดยระเด่น หัสดี และคณะ (อ้างถึงในชัยรัตน์ วามวรรรัตน์ และ สมศักดิ์ กระจ่ายกลิ่น, 2541) ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี และการใช้

โปรแกรมสร้างเสริมภูมิคุ้มกันตนเองเพื่อป้องกันการฟุ้งฟิงยาบ้า ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงจะผูกผันกับรายได้ คือการฟุ้งฟิงยาบ้าจะมากถ้าครอบครัวมีรายได้น้อย นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่าสารเสพติดไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจของผู้เสพเองเท่านั้นแต่ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง ทำให้สุขภาพร่างกายของตนเองทรุดโทรมเจ็บป่วย เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคมไม่สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้อย่างเต็มที่ และยังพบว่าสารเสพติดเป็นสาเหตุหลักของการเกิดปัญหาอาชญากรรมอีกด้วย

3. พฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย

พฤติกรรมความปลอดภัยนั้น พบว่า อุบัติเหตุเป็นสาเหตุของการของการเสียชีวิตเป็นอันดับที่ 2 และเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุนั้นมีมากมายอันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ ประกอบกับพฤติกรรมของบุคคลที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยความไม่รู้ รู้ไม่จริง หรือเกิดจากความประมาท เกิดจากภาวะของร่างกายและจิตใจที่ผิดปกติ พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากพฤติกรรมของคน เช่น อันตรายจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ เกิดจากพฤติกรรมของผู้ขับขี่ถึงร้อยละ 87.5 (โคมยง เหลาชาติ, 2538) และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (อ้างถึงใน ชัยรัตน์ วามวรรตน์ และ สมศักดิ์ กระจายกลิ่น, 2541) นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กผู้หญิงมีวินัยสูงกว่า และมีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ถูกต้องมากกว่าเด็กผู้ชาย (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และ คณะ, 2541) ปัญหาสุขภาพ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ และตายนั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่มีสาเหตุจากความผิดพลาดทั่วไปของมนุษย์ (Human error) และกลุ่มที่สองคือพฤติกรรมที่จงใจเสี่ยง หรือความประมาท (Intentional risk-taking) (สุพจน์ เด่นดวง , 2541)

อุบัติเหตุ สาเหตุส่วนใหญ่เป็นผลมาจากพฤติกรรมเสี่ยงของคน หรือจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย ดังนี้

1. ความบกพร่องของคน

1.1 ความบกพร่องทางกาย ได้แก่ ความพิการของอวัยวะหรือการมีโรคประจำตัวทำให้มีการตอบสนองเชิงช้า ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุ

1.2 ความบกพร่องทางจิตและอารมณ์ เช่น การที่มีอารมณ์โกรธ แค้นเคืองจะทำให้แสดงออกทางการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือการเสพยาเสพติดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

2. ความบกพร่องของวัตถุและเครื่องจักรกล เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่เก่าชำรุด เสื่อมสภาพ

3. สภาพดินฟ้าอากาศ และสิ่งแวดล้อม เช่น ฝนตก แผ่นดินไหว หมอกควันไฟ เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุขนาดใหญ่ บางครั้งเรียกว่าภัยพิบัติจากธรรมชาติ

4. ความบกพร่องของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

5. พฤติกรรมและนิสัยที่ไม่ปลอดภัย เช่น ความคึกคะนอง ประมาท เลินเล่อ

6. การขาดความรู้ หรือการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี สมัยใหม่

7. การขาดทักษะ หรือความชำนาญ

8. เจตคติที่ไม่ถูกต้อง (เฉลิมพล ต้นสกุล, 2541)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์นั้นแบ่งได้เป็น 2 ประการ คือ

1). ปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์เอง ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) นิสัยและบุคลิกภาพ (Attitude)

2). ปัจจัยซึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย ทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและจากมนุษย์ก่อให้เกิดเอง (วิจิตร บุญยไทรระ, 2533)

ดังนั้นการลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ จะต้องดำเนินการไปหลาย ๆ วิธีพร้อมกันทั้งมาตรการการให้การศึกษา (Education) มาตรการทางกฎหมาย (Enforcement) มาตรการทางวิศวกรรม (Engineering) (ชัยรัตน์ วามวรรตน์ และ สมศักดิ์ กระจ่ายกลิ่น, 2541)

4. พฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศ ผลจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการด้านการสื่อสาร การคมนาคม การรับวัฒนธรรมตะวันตก โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย ส่งผลทำให้ประชาชนของประเทศ มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมและเกิดก่อนวัยอันสมควร

เป็นปัญหาต่อตนเอง ต่อสังคม และต่อประเทศชาติอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้วัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งถ้าวัยรุ่นไม่มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม ย่อมนำมาปัญหา มาสู่ตนเองและสังคมได้ ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร การตั้งครรภ์หรือการทำให้คู่ของตนตั้งครรภ์ การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการทำแท้ง เป็นต้น จากการศึกษาของ ชวนชม สกนธวัฒน์ และ คณะ (2529) พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานร้อยละ 52 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนชายร้อยละ 74.1 และนักเรียนหญิงร้อยละ 31.3 (อ้างถึงใน มานพ คณะโต, 2541)

ส่วนปัจจัยที่ทำให้นักเรียนต้องการมีเพศสัมพันธ์นั้นมี 4 ประการคือ

1. ลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ เด็กที่ได้รับการตอบสนองมากหรือน้อยเกินไปเกี่ยวกับอวัยวะเพศ ในช่วงอายุ 4-5 ปี (phallic stage ตามทฤษฎีของ Freud) จะแสดงความต้องการทางเพศอย่างมาก หรือไม่สนใจทางเพศเลย
2. ธรรมชาติของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงทางสรีระมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศในรูปแบบที่ต่างกัน
3. โลกของวัยรุ่น ซึ่งมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมเฉพาะ เช่น ต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่และท้าทาย ต้องการความยุติธรรม และเสมอภาค ต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล คิดในสิ่งที่ปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การแสวงหาเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่สำหรับวัยรุ่น และจากการสังเกตวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการร่วมเพศ โดยการตั้งข้อสมมุติฐานว่า การร่วมเพศเป็นผลที่เกิดตามมาของพฤติกรรมอื่น พบว่าสาเหตุของการร่วมเพศมาจากเมาสุรา ดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์เพศ เพื่อนชวน เหนง อยู่ใกล้ชิดเพศตรงข้าม (มานพ คณะโต, 2541)

นอกจากนั้นจากการศึกษาของจรรยา ดวงแก้ว (2539) พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้แก่ การดื่มสุรา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การจับมือถือแขน และการกอดจูบ ในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์ เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 5.26 และเคยตั้งครรภ์หรือทำให้คู่ของตน

ตั้งครรรที่ร้อยละ 3.95 ในจำนวนนี้ทำแท้งทั้งหมด และจากการศึกษาของ ปวีณา สายสูง (2539) พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่าเพศหญิง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศประกอบด้วยปัจจัยทางชีววิทยาได้แก่ เพศ และปัจจัยทางชีวสังคมได้แก่ แหล่งบันเทิงเรีงรมย์ สิ่งพิมพ์และสื่อกระตุ้นทางเพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อนและคูรัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจันทร์แรม ทองศิริ (2539) ที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เกี่ยวข้องกับปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ปัจจัยสนับสนุนได้แก่ การชักนำของเพื่อนต่อการมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าเพื่อนเป็นผู้ชักนำให้มีเพศสัมพันธ์ในทุกคน

3. พัฒนาการของวัยรุ่น (Adolescence)

เป็นช่วงต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจะเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านโครงสร้างและการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ Luella Cole นักจิตวิทยาชาวอเมริกันแบ่งวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ คือ วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย โดยมีช่วงอายุระหว่าง 13 – 21 ปี โดยเด็กชายจะเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นช้ากว่าเด็กหญิงประมาณ 2 ปี สำหรับความพร้อมของต่อมเพศที่จะเริ่มผลิตเซลล์สืบพันธุ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กหญิงอายุ 11 – 13 ปี และเด็กชายอายุ 13 – 15 ปี

พัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่วัยรุ่นแสดงออกมา วุฒิภาวะทางเพศของเด็กชายสามารถสังเกตได้โดยเกิดพฤติกรรมกามหลังอสุจิในเวลาหลับที่เรียกกันว่า ผื่นเปียก มีขนเกิดขึ้นตามร่างกายในที่ต่าง ๆ สัดส่วนรูปร่างเปลี่ยนแปลงไป เด็กชายจะมีเสียงแตกพรวดและหัวขึ้น สำหรับเด็กหญิงจะมีหน้าอกโต มีการขยายของเต้านม และสะโพกผายพร้อมกับมีประจำเดือนหรือระดูเกิดขึ้น

ธรรมชาติของวัยรุ่น เป็นวัยที่รักและต้องการเพื่อนมาก มักจะเชื่อฟังเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เด็กจะเลียนแบบซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับ และเป็นวัยที่ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับ จะเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เที่ยวยามวิกาล

การเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายของเด็กวัยรุ่น กระเพาะอาหารจะขยายใหญ่ขึ้น ผนังลำไส้หนาขึ้น ตับเจริญเติบโตมากขึ้น มีผลทำให้เด็กวัยรุ่นกินเก่ง หิวบ่อย กินจุบกินจิบ

ด้านอารมณ์จะมีความรุนแรง ชอบทำอะไรที่บ้าบิ่น เสี่ยงภัย โดยเฉพาะเมื่อรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ส่วนอารมณ์รักที่มีต่อบุคคลที่ตนชื่นชมเป็นพิเศษ เช่นนักกีฬา นักร้อง นักแสดง จะมีการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้

พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นเพศชายได้รับการยกย่องว่าเป็นเพศที่เข้มแข็ง เด็กวัยรุ่นชายมีโอกาสแสดงตนในสังคมและสามารถระบายพลังทางเพศได้มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง เช่น การเล่นกีฬา การเที่ยวตามสถานเริงรมย์ การดื่มสุราและสูบบุหรี่ สำหรับในวัยรุ่นหญิงนั้น ค่านิยมทางสังคมที่มองว่าเพศหญิงเป็นเพศที่นินมวลง อ่อนโยน ถูกปลูกฝังให้รับผิชอบเรื่อง การบ้านการเรือน รวมทั้งไม่สามารถแสดงความรู้สึกที่มีต่อเพศตรงข้ามได้ ถึงแม้ว่าสังคมสมัยใหม่จะเปลี่ยนแปลงไป เด็กวัยรุ่นและเด็กวัยรุ่นหญิงถูกปรับเปลี่ยนให้ช่วยเหลือและรับผิดชอบร่วมกัน แต่ในสังคมไทยเด็กผู้หญิงก็ยังไม่มีโอกาสแสดงตนในสังคมได้มากเท่าผู้ชาย ดังนั้น พฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงไม่ค่อยปรากฏชัดเจนเท่าผู้ชาย เนื่องจากสภาพทางจิตใจ สภาพแวดล้อมของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการอบรมสั่งสอน ขณะที่ผู้ชายคิดว่าการแสดงออกตามความต้องการทางเพศเป็นการพิสูจน์ความสามารถของเพศชาย เป็นการหาประสบการณ์ทางเพศ หรือความชำนาญ

ปัญหาวัยรุ่น ได้แก่ปัญหาเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ส่วนหนึ่งเนื่องจากการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียนจะสอนเฉพาะเรื่องสรีรวิทยา

ส่วนปัญหายาเสพติด เนื่องจากเป็นวัยอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ประกอบกับการมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมในครอบครัวที่ขาดความรู้ ความอบอุ่น หรือบุคคลในครอบครัวติดยาเสพติด
2. สิ่งแวดล้อมภายนอกครอบครัว เช่น อิทธิพลจากเพื่อน การเลียนแบบสังคม ตะวันตก การอยู่ในละแวกผู้ติดยาเสพติด
3. ความศึคคะนอง
4. การถูกชักชวน ล่อลวง (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

ชูจันทร์ จันทร์มา (2530) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติในการรับประทานอาหารและภาวะโภชนาการของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาการปฏิบัติในการรับประทานอาหาร ภาวะโภชนาการ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติในการรับประทานอาหารกับภาวะโภชนาการของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 480 คน เป็นนักเรียนชาย 240 คน นักเรียนหญิง 240 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ด้านการปฏิบัติในการรับประทานอาหารของนักเรียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านภาวะโภชนาการของนักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติเป็นส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนหญิงนั้น พบว่า สูงกว่านักเรียนชาย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติในการรับประทานอาหารและภาวะโภชนาการของนักเรียนนั้น พบว่า การปฏิบัติในข้อการรับประทานอาหารอย่างน้อยวันละ 3 มื้อ การรับประทานไขลวก การดื่มนมสด นมถั่วเหลืองหรือนมผสมต่างๆ วันละ 3-4 แก้ว และการดื่มน้ำอัดลมวันละ 1 แก้ว นั้นมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ นั้นไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน

ปาสีรัฐ พิทักษ์ดำรงกิจ (2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียนตามตัวแปรที่ตั้งของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 250 คน และนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 250 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี แต่ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ คือข้อ "ฉันชอบกินขนมสำเร็จรูปและบรรจุถุงที่โฆษณาทางโทรทัศน์" "ฉันกินอาหารมือเย็นมากกว่ามืออื่นๆ" นักเรียนในเขตกับนักเรียนนอกเขตเทศบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนในเขตเทศบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารดีกว่า นักเรียนนอกเขตเทศบาล คือข้อ "ฉันดื่มนม" "ฉันใช้จานพลาสติกที่บ้าน" ส่วนนักเรียนนอกเขตเทศบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารดีกว่านักเรียนในเขตเทศบาล คือข้อ "ฉันกินอาหารรสจัด" "ฉันกินอาหารฟาสต์ฟู้ด" "ฉันกินอาหารจุบจิบ"

นพพรณ บำรุงวัด (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 231 คน นักเรียนหญิง จำนวน 219 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายในข้อ "ฉันอ่านข้อมูลบนฉลากของหีบห่อสินค้าอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า" "ฉันล้างผลไม้สดก่อนรับประทาน" "ฉันสังเกตลักษณะอาหารกระป๋องที่ไม่มีรอยยุบ บวม หรือมีสนิมก่อนซื้อ" "ฉันบอกผู้ประกอบการไม่ให้ใส่ผงชูรสในการปรุงรสอาหาร" "ฉันซื้อน้ำปลาที่มีลักษณะใส สีน้ำตาลปนแดง และมีฉลากในการปรุงรสอาหาร"

มณฑนา อุเทน (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่ แฉงลอย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร วัดอุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่ แฉงลอย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 256 คน นักเรียนหญิง จำนวน 244 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่ แฉงลอย โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนใหญ่รับประทานกับเพื่อน โดยให้เหตุผลว่า สะดวกหาซื้อง่าย และประทังความหิว อาหารหยาบเร่แฉงลอยที่ส่วนใหญ่เลือกซื้อคือ น้ำอัดลม นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้มากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่ แฉงลอย ดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา คือข้อ "เวลาหิวมาก ๆ นักเรียนเลือกรับประทานอาหารหยาบเร่ แฉงลอยประทังความหิวไว้ก่อน" และนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติที่ดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา คือข้อ "นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหยาบเร่ แฉงลอยที่ปิ้งย่าง ไฟแรง ๆ จนไหม้เกรียม " และอาหารหยาบเร่ แฉงลอยที่นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เลือกซื้อ ได้แก่ ผลไม้สด ส่วนนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เลือกซื้อ ได้แก่ น้ำอัดลม นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้คือข้อ "เลือกซื้อ หรือรับประทานอาหารหยาบเร่ แฉงลอยที่ใช้ภาชนะสีฉูดฉาด" ส่วนนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ คือข้อ "หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารหยาบเร่ แฉงลอย"

สุชาติดา มะโนทัย (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริโภคอาหารในด้านความรู้ทัศนคติ และบริโภคนิสัยเกี่ยวกับปัญหาโภชนาการเกินมาตรฐาน และโรคอ้วนตามตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 800 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 400 คน นักเรียนหญิง จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีการบริโภคนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับดีทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการปกติ รองลงมาโภชนาการต่ำทั้งเพศชายและเพศหญิง นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้าที่ครอบครัวปรุงเอง รองลงมาซื้ออาหารเช้าสำเร็จรูป อาหารกลางวันนักเรียนรับประทานส่วนใหญ่ซื้อจากแม่ค้าในโรงเรียน รองลงมาจากโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้คือข้อ “ฉันกินขนมบรรจุถุงสำเร็จรูป เช่น ข้าวเกรียบกุ้ง มันฝรั่งทอด” “ฉันดื่มน้ำอัดลม” “ฉันเลือกกินอาหารเฉพาะที่ชอบ” “กินอาหารมื้อเย็นหลัง 1 ทุ่ม” เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่านักเรียนชายมีการปฏิบัติพอใช้คือข้อ “กินอาหารมื้อเย็นหลัง 1 ทุ่ม” “เลือกกินเฉพาะอาหารที่ชอบ” “กินขนมบรรจุถุงสำเร็จรูป” “ดื่มน้ำอัดลม” ส่วนนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติพอใช้คือข้อ “กินอาหารมื้อเย็นหลัง 1 ทุ่ม” “เลือกกินเฉพาะอาหารที่ชอบ” “กินขนมบรรจุถุงสำเร็จรูป” “ดื่มน้ำอัดลม” “พยายามกินอาหารตามพลังงานที่กำหนดไว้ในแต่ละวัน” เมื่อเปรียบเทียบโดยส่วนรวม ด้านการปฏิบัติ พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติที่ดีกว่านักเรียนชาย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า เพศชายมีการปฏิบัติที่ดีกว่าเพศหญิงคือข้อ “ฉันกินอาหารมื้อเย็น” “พยายามกินอาหารตามพลังงานที่กำหนดไว้ในแต่ละวัน” ส่วนเพศหญิงมีการปฏิบัติที่ดีกว่าเพศชายคือข้อ “ฉันกินอาหารมากกว่าวันละ 3 มื้อ ในแต่ละวัน” “เลือกซื้ออาหารตามคำแนะนำ” นอกจากนั้นยังพบว่าความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับการบริโภคนิสัยในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ด้านความรู้ข้อที่นักเรียนหญิงอยู่ในระดับต้องปรับปรุงคือข้อ “นักเรียนมีวิธีป้องกันไม่ให้เกิดโรคอ้วนได้อย่างไร”

ชวลีพร ศรศรี (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 349 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 69.9 มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการรับประทานอาหารในระดับที่เสี่ยงมาก โดยพบว่ารับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด เป็นบางครั้งร้อยละ 61.6 และรับประทานอาหารที่มีไขมันสูงเป็นบางครั้งร้อยละ 58.2

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

โดยรวม นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี และภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปกติ อาหารกลางวันนักเรียนส่วนใหญ่ซื้อจากแม่ค้าในโรงเรียน ส่วนการบริโภคอาหารหาบเร่ แผงลอยนั้น นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ โดยให้เหตุผลว่า สะดวก หาซื้อง่าย ประหยัดความหิว และส่วนใหญ่เลือกซื้อน้ำอัดลม นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาที่มีความรู้มากกว่าระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การกินอาหารสำเร็จรูปที่โฆษณาทางโทรทัศน์ กินอาหารมือเย็นมากกว่ามืออื่นๆ กินอาหารมือเย็นหลัง 1 ทุ่ม ดื่มน้ำอัดลม และเลือกกินเฉพาะอาหารที่ชอบ นักเรียนชายปฏิบัติดีกว่านักเรียนหญิงในเรื่อง พยายามกินอาหารตามพลังงานที่กำหนดในแต่ละวัน ส่วนนักเรียนหญิงปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายในเรื่อง กินอาหารมากกว่าวันละ 3 มื้อ เลือกซื้ออาหารตามคำโฆษณา อ่านข้อมูลบนฉลากสินค้าและสังเกตลักษณะอาหารกระป๋องว่ามีรอยบุบ บวม สนิม หรือไม่ก่อนซื้อ นักเรียนในเขตเทศบาลปฏิบัติดีกว่านักเรียนนอกเขตเทศบาลในเรื่อง การดื่มนม และการใช้จานพลาสติกที่บ้าน ส่วนนักเรียนนอกเขตปฏิบัติดีกว่านักเรียนในเขตเทศบาลในเรื่อง กินอาหารรสจัด กินอาหารฟาสต์ฟู้ด กินอาหารจุบจิบ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปฏิบัติดีกว่าระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาในเรื่อง การกินอาหารหาบเร่ แผงลอยที่ปิ้งย่างไฟแรงๆจนไหม้เกรียม และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมและสูงกว่ามัธยมศึกษาส่วนใหญ่เลือกซื้ออาหารหาบเร่ แผงลอยประเภทน้ำอัดลม ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย ประเภทผลไม้สด

เพศชายมีประสบการณ์การใช้สารเสพติดสูงกว่าเพศหญิง 2 เท่า โดยใช้สารครั้งแรกสูงที่สุดในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 ได้แก่ สารระเหยและกัญชา สารเสพติดที่ใช้ครั้งแรกในทุกกลุ่มส่วนใหญ่ ได้แก่ สารระเหย รองลงมา ได้แก่ กัญชา อายุเฉลี่ยที่เริ่มใช้สารเสพติดของเพศชายและเพศหญิงเท่ากับ 14 - 16 ปี ช่วงเวลา 30 วัน ก่อนต้องโทษของเพศชายและเพศหญิง มีการใช้สารระเหยมากที่สุด รองลงมาเพศชายใช้ผงขาว เพศหญิงใช้กัญชา ด้านการดื่มสุราพบว่า เริ่มดื่มเมื่ออายุ 6 - 18 ปี อัตราสูงสุดอยู่ในช่วง 14- 16 ปี และในกลุ่มที่เคยดื่ม พบว่ามีประสบการณ์การใช้สารเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยดื่ม กลุ่มที่เคยใช้สารเสพติดรายงานว่าเคยมีประสบการณ์ทางเพศมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้สารเสพติด 2 เท่า และกลุ่มที่ไม่ใช้สารเสพติดมีการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มที่ใช้สารเสพติด ส่วนอัตราการเกิดพฤติกรรมทั้ง 2 อย่าง ได้แก่ การใช้สารเสพติดและการมีเพศสัมพันธ์พบสูงในช่วงอายุ 14 - 16 ปี

จิรพร สร้อยสุวรรณ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายในสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชื้อ และปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ในสถาบันราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 สถาบัน จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ ได้รับค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,501 - 2,000 บาท นักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ มีบิดา เพื่อนสนิท และอาจารย์ที่สอนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกสาเหตุเพราะ อยากลอง ลักษณะการสูบจะสูบจนหมดมวน และอัดควันเข้าปอดทุกครั้ง เคยเลิกแต่ไม่สำเร็จ โดยให้เหตุผลว่าติดจนเป็นนิสัยและผู้ใกล้ชิดยังสูบอยู่ เมื่อพิจารณาตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า รายได้ของครอบครัว และรายได้ของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ปัจฉิมา พิตรสาร (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ ตามตัวแปรขนาดของ

โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียน รวม 319 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการใช้บุหรี่มากที่สุด รองลงมาคือสารระเหย สุรา และกัญชา มีโรงเรียนที่มีนักเรียนใช้ยาเสพติดร้อยละ 77 จำนวนนักเรียนใช้ยาเสพติด ระหว่าง 1 – 20 คน พบร้อยละ 43.5 ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในโรงเรียนที่มีนักเรียน ใช้มากที่สุดคือ บุหรี่ร้อยละ 76.3 สาเหตุเนื่องจากนักเรียนนำมาเสพเอง สถานที่มั่วสุมเสพยา ได้แก่ ห้องน้ำห้องส้วม และสถานที่ที่เป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติดของนักเรียนคือ ร้านค้าทั่วไป ด้านสภาพการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียน มีการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการหรือทีมอาจารย์ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่จัดเป็นโครงการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือ มีการสอดแทรก ความรู้เรื่องยาเสพติดในวิชาต่างๆ มีการให้ข้อมูลข่าวสาร เอกสาร กิจกรรมเกี่ยวกับการ ป้องกันยาเสพติด และมีการติดตามผลการดำเนินงาน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่มีการพาไปทัศนศึกษาสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติด ในด้านปัญหาการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติดพบปัญหาคือข้อ “การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง และจากหน่วยงานในการ แก้ปัญหายาเสพติด” “การดำเนินงานของชมรมต่อต้านยาเสพติด” “การวิเคราะห์สาเหตุที่ ทำให้เด็กติดยาเสพติด” “การให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติด” “การให้ บริการสุขภาพในโรงเรียน”

ชัยพร อนุอัน (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การติดสารเสพติดของเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร วัดอุปประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษา ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดสารเสพติดของเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และ ทราบชนิดของสารเสพติดที่เยาวชนติดมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง ทั้งที่ติดและไม่ติดสารเสพติด จำนวน 472 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ บุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย รายได้ของครอบครัว รายได้ของเยาวชน และการมีเพื่อนที่ติดสารเสพติด ความรู้สึกผูกพันกับ เพื่อน กับบิดามารดา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการติดสารเสพติด ส่วนชนิดของสารเสพติดที่ เยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ติดสูงที่สุดคือบุหรี่ รองลงมาคือเฮโรอีน และสุรา

นิภารัตน์ จำสมบูรณ์ (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับความรู้ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชายและหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน และวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 590 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยด้านประชากร: อายุมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมากที่สุด โดยพบว่าอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดต่ำ
2. ปัจจัยด้านสังคม: การศึกษาของมารดามีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมากที่สุด โดยพบว่านักเรียนที่มีมารดาที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดสูง
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ: รายได้ของนักเรียนมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมากที่สุด โดยพบว่านักเรียนที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดสูง
4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม: การพักอยู่ในย่านชุมชนที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมากที่สุด โดยพบว่านักเรียนพักอยู่ในย่านชุมชนที่เป็นที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดต่ำ

ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และนักเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 411 คน เป็นเพศชาย 228 คน เพศหญิง 183 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 49.4 เหตุจูงใจครั้งแรก คือ อยากรลอง เหตุจูงใจก่อนดื่มในปัจจุบันคือ เพื่อนฝูงชักชวน ดื่มเครื่องดื่มประเภทเบียร์มากที่สุด จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมากที่สุด ได้แก่ เพศ ปัจจัยนำ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมากที่สุด ได้แก่ ทศนคติ ปัจจัยเอื้อ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมากที่สุด ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งซื้อขาย ปัจจัยเสริม ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มของเพื่อนสนิท

วาสนา พัฒนกำจร (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้ยาบ้าของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการใช้ยาบ้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในนักเรียน นักศึกษา ที่เข้ามารับการรักษาใน โรงพยาบาล เป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง (retrospective study) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เวชระเบียนผู้ป่วย แบบสอบถาม แบบวัดภาวะสุขภาพจิต (SCL - 90) และแบบวัดโรค ซึมเศร้าในประชากรไทย แบบตอบด้วยตนเองของดวงใจ กสานติกุล ซึ่งมีคำถาม 20 ข้อ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียน นักศึกษาที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลราชบุรี

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มใช้ยาบ้าตั้งแต่อายุ 14 - 20 ปี สาเหตุ ส่วนใหญ่จากความอยากรลอง มีการเสพเป็นครั้งคราว หรือเสพประจำร้อยละ 34 ปัจจัยที่ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาบ้าได้แก่ การใกล้ชิดกับยาเสพติด อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สภาพครอบครัวที่มีการใช้ยาเสพติด

นืออน พิณประดิษฐ์ และ คณะ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทาง จิตสังคม กับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนวิทยาลัย อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1.เปรียบเทียบ ภูมิหลังทางสังคมและจิตลักษณะของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการติดยาเสพติด กับนักเรียนที่ ไม่ติดยาเสพติด 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและภูมิหลังทางสังคม กับ พฤติกรรมติดยาเสพติดของนักเรียน 3. เพื่อค้นหาแนวทางในการปรับจิตลักษณะที่ไม่ พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมติดยาเสพติด และพัฒนาจิตลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็น ภูมิต้านทานพฤติกรรมติดยาเสพติดของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยม

ศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา และนักเรียนหรือเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จำนวน 1,491 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบวัด

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยให้เหตุผลในการลองใช้สารเสพติดว่าเพื่อต้องการพิสูจน์ให้เพื่อนเห็นว่าตนเองมีความกล้าร้อยละ 39.8 รองลงมาคือมีความคิดว่าการใช้สารเสพติดช่วยแก้ปัญหาได้ร้อยละ 33.8

ชวลีพร ศรศรี (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 349 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ร้อยละ 22.4 โดยสูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ 42.3 และมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 62.2 โดยให้เหตุผลของการดื่มว่าอยากลอง

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

โดยรวม บุหรี่ เป็นสารเสพติดที่นักเรียนใช้ และมีการแพร่ระบาดมากที่สุดในโรงเรียน ในกลุ่มนักศึกษาที่สูบบุหรี่นั้น พบว่าส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่าย 1,501-2,000 บาทต่อเดือน โดยทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดและมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอความช่วยเหลือ มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดเข้าไปในวิชาอื่น ๆ นอกจากนั้นยังมีการจัดกิจกรรมโครงการป้องกันยาเสพติดและติดตามผลการดำเนินงาน แต่ไม่มีการพาไปทัศนศึกษาไปยังสถานที่บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ส่วนปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด พบว่ามีปัญหาในเรื่องการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและหน่วยงานในการป้องกันยาเสพติด การวิเคราะห์สาเหตุของการติดยาเสพติดและการให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียนที่ใช้ยาเสพติด การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดนั้น พบว่าปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สภาพครอบครัวที่มีการใช้สารเสพติด เพศ การเข้าถึงแหล่งซื้อขาย การใกล้ชิดกับยาเสพติด อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย รายได้ของครอบครัว และรายได้ของนักเรียน นอกจากนั้นยังมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด ซึ่งพบว่ามารดาที่มีการศึกษาสูง และนักเรียนที่มีรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม

เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดสูง ส่วนการพักอาศัยอยู่ในชุมชนที่พักอาศัย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดน้อย และในผู้ที่เคยเลิกใช้สารเสพติดแต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากคนใกล้ชิดยังใช้สารเสพติดอยู่ การซื้อขาย ขายเอง และการได้รับสารเสพติดเป็นค่าจ้าง

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัย

พรภินันท์ เลาะหนับ (2530) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนตามตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 761 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 378 คน นักเรียนหญิง จำนวน 383 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนอยู่ในระดับดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพดีกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายคือข้อ "ฉันขึ้นรถประจำทางเมื่อรถจอดสนิท" "ฉันกระโดดลงจากรถก่อนรถจอดสนิท" "ฉันเดินบนพื้นผิวถนนใกล้ทางเท้า" "ฉันวิ่งขึ้นรถขณะรถกำลังเคลื่อน" "ฉันกระโดดลงจากรถก่อนรถจอดสนิท" ส่วนนักเรียนชายมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนหญิง "ฉันทำงานทุกชนิดอย่างระมัดระวัง" "ฉันวิ่งขึ้นลงบันได" "ฉันใช้บันไดเป็นหยิบของในที่สูง"

วิจิตร เจียรสุวรรณพร (2535) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกตามตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 450 คน จาก 14 โรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นนักเรียนชาย จำนวน 216 คน นักเรียนหญิง จำนวน 234 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพอยู่ในระดับดี แต่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้คือข้อ "ฉันใช้บันไดเป็นหยิบของในที่สูง" นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายคือข้อ "ฉันกระโดดลงจากรถก่อนรถจอดสนิท" "ฉันวิ่งขึ้นรถประจำทางในขณะที่รถกำลังเคลื่อน" "ฉันถอดปลั๊กไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อใช้เสร็จ" ส่วนนักเรียนชายมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนหญิง คือข้อ "ฉันใช้บันไดเป็นหยิบของในที่สูง"

เอื้อมพร รักจรรยาบรรณ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี วัดผลกระทบในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เคยประสบอุบัติเหตุ และไม่เคยประสบอุบัติเหตุ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ของนักเรียนที่สามารถขับขี่รถจักรยานยนต์ได้ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษาในเขตเทศบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งแยกเป็นนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุ จำนวน 164 คน และนักเรียนที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ จำนวน 234 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มส่วนมากใช้ความเร็วในการขับขี่ในเขตเทศบาลน้อยกว่า 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง นอกเขตเทศบาลใช้ความเร็วมากกว่า 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เคยฝ่าฝืนกฎจราจรเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 58 การให้คนนั่งซ้อนท้ายมากกว่า 2 คนเป็น บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52 ส่วนมากไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 78 ไม่สวมหมวกกันน็อคขณะขับขี่คิดเป็นร้อยละ 85.25 สำหรับกลุ่มนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุ นั้นสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียนเอง คิดเป็นร้อยละ 70.12 เกิดจากความประมาท และบริเวณตลาดเป็นสถานที่เกิดเหตุมากที่สุด การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์โดยรวมของนักเรียนอยู่ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดียกเว้นข้อ "ใส่หมวกกันน็อค ขณะขับขี่รถจักรยานยนต์" และนักเรียนที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุมีการปฏิบัติถูกต้องกว่านักเรียนที่เคย

ประสบอุบัติเหตุคือข้อ "นักเรียนขับซิ่งอย่างรวดเร็ว เมื่อมีเพื่อนยุ" "นักเรียนแข่งซ้าย แข่งขวาเพื่อให้ถึงที่หมายโดยเร็ว"

สมถวิล เมืองพระ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมอนามัยของคณงานในระดับปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากโลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ เขตอำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคติ และความเชื่อหรือการรับรู้ และพฤติกรรมอนามัยของคณงานในระดับปฏิบัติการ เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน และศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมอนามัยเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของคณงานในระดับปฏิบัติการว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ลักษณะของรายได้ ลักษณะของงานที่ทำ ระยะเวลาการทำงาน ความรู้และการรับรู้หรือความเชื่อเรื่องการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากโลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณงานในระดับปฏิบัติการ ในกระบวนการผลิตของโรงงาน จำนวน 277 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในสถานที่ที่กำหนดให้

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะเวลากลางคืน สาเหตุจากเครื่องจักรอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมหรือชำรุด กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมอนามัยเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอยู่ในระดับดี จะมีการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับอย่างเคร่งครัด และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอนามัยเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงานแต่ละวัน

อัญชลี เนตรสุวรรณ (2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มาโรงเรียนโดยรถประจำทางมากที่สุด อุบัติเหตุที่เกิดกับนักเรียนมากที่สุดคือการลื่นหกล้ม สาเหตุจากการขาดความระมัดระวัง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี และนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชายมีการปฏิบัติในระดับพอใช้คือข้อ "ข้าพเจ้าใส่ถุงเท้าวิ่งบนอาคารเรียน" นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายคือข้อ "ถือของแหลมคมหยอกล้อกับเพื่อน" "ข้าพเจ้าชอบเล่นโลดโผน" "ข้าพเจ้าหยอกล้อกับเพื่อนขณะเดินริมถนน" เมื่อพิจารณาด้านความรู้ และทัศนคติ พบว่า นักเรียนชายมีความรู้ดีกว่านักเรียนหญิง คือข้อ "การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียน" ด้านทัศนคติ พบว่านักเรียนหญิงมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้คือข้อ "คนที่ร่างกายอ่อนแอ มักเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย" "ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวัง มากกว่าคนเดินเท้า" เมื่อเปรียบเทียบด้านทัศนคติ พบว่า นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนหญิงคือข้อ "อุบัติเหตุในโรงเรียนจะลดลงได้ หากเชื่อฟังคำเตือนของครู"

ชวลีพร ศรศรี (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 349 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90.8 มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องการขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์, การไม่สวมหมวกกันน็อคขณะใช้รถจักรยานยนต์ โดยพบว่าปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 8.0 ปฏิบัติบ่อยครั้งร้อยละ 14.0 และปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 43.3 และมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องการข้ามถนนนอกทางข้ามร้อยละ 59.0

พัชนี ศรีสวัสดิ์ (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันภัยบนรถประจำทางของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาถึงลักษณะของภัยที่เกิด สาเหตุของการเกิด และวิธีป้องกัน เก็บรวบรวม

ข้อมูลจากการบันทึกของตำรวจนครบาล หนังสือพิมพ์ และสอบถามประชาชนอาชีพต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 500 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของภัยบนรถประจำทางที่พบบ่อย 3 อันดับแรกคือ อาชญากรรม (ได้แก่ การปล้น ทรัพย์ชิงทรัพย์) ผู้ก่อเหตุคือวัยรุ่น อันดับต่อมาคือ ลักทรัพย์ และอันดับสุดท้ายคือ การฉกชิงวิ่งราว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นถึงสาเหตุของการเกิดภัยนี้ว่า เป็นเพราะสภาพสังคมที่เสื่อมโทรม กับเป็นเพราะลักษณะของวัยรุ่นที่คึกคะนองและขาดสติ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่เห็นว่า วิธีป้องกันภัยบนรถประจำทางคือ ผู้โดยสารควรดูแลช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัย

โดยรวม นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นเรื่อง การสวมหมวกกันน็อคขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ และการใช้บันไดเป็นหยิบของในที่สูง นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย การเกิดอุบัติเหตุ พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทของนักเรียนเอง และพบว่าอุบัติเหตุเกิดได้ทุกเวลาโดยเฉพาะเวลากลางคืน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายในเรื่อง การขึ้นลงจากรถเมื่อรถจอดสนิท การถอดปลั๊กไฟฟ้าเมื่อใช้เสร็จ การเดินบนพื้นผิวถนนใกล้ทางเท้า ส่วนนักเรียนชายมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การใส่ถุงเท้าวิ่งบนอาคารเรียน และมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนหญิงในเรื่อง การทำงานอย่างระมัดระวัง การวิ่งขึ้นลงบันได และการใช้บันไดเป็นหยิบของในที่สูง กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุมีการปฏิบัติดีกว่ากลุ่มนักเรียนที่เคยประสบอุบัติเหตุในเรื่อง การขับซื้ออย่างรวดเร็วเมื่อเพื่อนยุ และการแข่งข้ายแข่งขวาเพื่อให้ถึงที่หมายโดยเร็ว ในด้านความรู้ พบว่านักเรียนชายมีความรู้มากกว่านักเรียนหญิงในเรื่อง การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้อง

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

จุฑามาศ นุชนารถ (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดตลอดจนปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสายสามัญ จำนวนทั้งหมด 836 คน เป็นชาย 411 คน หญิง 425 คน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายประจำเดือนที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายสูงทำให้อัตราการมีเพศสัมพันธ์สูงตามขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าการอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์ที่มีภาพการร่วมเพศ และการเที่ยวสถานเริงรมย์ มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของคนงานสตรีวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมเพศสัมพันธ์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของ คนงานสตรีวัยรุ่น ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คนงานสตรีวัยรุ่นอายุระหว่าง 15 - 20 ปี จากกรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน และจากปริมณฑล จำนวน 273 คน เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่รายได้ ระดับการศึกษา และระดับประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ได้รับมาก่อนด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ ด้านความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์นั้น พบว่า กลุ่มที่มีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ระดับต่ำ มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์น้อยที่สุด สำหรับด้านประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ได้รับมาก่อนจากแหล่งต่าง ๆ ในสังคมและจากตนเองนั้นพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์มาก่อน จะมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในปัจจุบันมากด้วย

ประภาพร โภกาสวัสดิ์ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษา ในจังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประชากร เศรษฐกิจ สังคม และแรงจูงใจทางสังคมกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล และเอกชนในจังหวัดชลบุรี จำนวน 600 คน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การดูภาพยนตร์ไร้อาณัติทางเพศ และพบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการร่วมเพศของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ สัดส่วนของการร่วมเพศจะสูงขึ้นเมื่อนักเรียนมีรายได้มากขึ้น

จันทร์แรม ทองศิริ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดน่าน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 2 โรงเรียน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา 2 สถาบัน จำนวน 500 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศร้อยละ 13.3 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 12 - 19 ปี ภายหลังจากดื่มสุราแล้วมีเพศสัมพันธ์ พบในกลุ่มอาชีวศึกษา ร้อยละ 93.3 ในกลุ่มมัธยมศึกษาพบร้อยละ 88.9 และทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ไม่ใช่งานยามันย์ ด้านปัจจัยที่อิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่าส่วนใหญ่เพื่อนในสถาบันเดียวกันเป็นผู้ชักนำให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด และสิ่งพิมพ์และสื่อกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ โดยเฉพาะวีดิทัศน์เป็นสื่อที่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศมากที่สุดร้อยละ 67.6 ทั้ง 2 กลุ่ม

จรรยา ดวงแก้ว (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม ความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศกับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศระดับเสี่ยงน้อยที่สุด ร้อยละ 84.25 ส่วนระดับพฤติกรรมเสี่ยงมาก และมากที่สุด พบร้อยละ 2.25 และ 1.25 ตามลำดับ เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 19 โดยพบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 13.25 และเพศหญิง ร้อยละ 5.75 อายุต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 10 ปี

สาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเนื่องจากอยู่ตามลำพัง 2 คนเป็นส่วนใหญ่ และในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 5.26 ส่วนมีการตั้งครรภ์หรือทำให้ฝ่ายตรงข้ามตั้งครรภ์พบร้อยละ 3.95 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรเศรษฐกิจและสังคม กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวได้แก่ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการกอดจูบกับคู่อีกหรือเพศตรงข้าม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศกับการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับทุกตัวแปร

ปวีณา สายสูง (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดน่าน วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน จากนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคน่าน และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตน่าน จำนวน 314 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อสนทนากลุ่ม ใช้การแบ่งกลุ่มตามสาขาวิชาที่คล้ายคลึงกัน จำนวน 8 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.4 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 10 - 21 ปี มีเพศสัมพันธ์กับคู่อีกร้อยละ 74.2 ดื่มสุราก่อนมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 65.7 และพบว่าปัจจัยด้านชีวิตจิตสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยทางชีววิทยาได้แก่ เพศ ซึ่งเพศชายมีส่วนการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าเพศหญิง ส่วนปัจจัยด้านจิตสังคมได้แก่ แหล่งบันเทิง สิ่งพิมพ์และสื่อกระตุ้นความรู้สึกลงทางเพศ (โดยเฉพาะวิดีโอทัศน์) รายได้ของครอบครัว (กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครอบครัวสูง มีสัดส่วนที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำ) และการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนหรือคู่อีก

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ

1. ศึกษาความแตกต่างของประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศ เจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ การยอมรับในคำสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศ และพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ ตามตัวแปรเพศ

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศ เจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ การยอมรับในคำสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศ และที่พักอาศัยกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา

3. ศึกษาอิทธิพลและลำดับความสำคัญของปัจจัย ซึ่งอธิบายพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรภาคปกติ จำนวน 715 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายร้อยละ 32.88 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มาก ส่วนนักศึกษาหญิงร้อยละ 64.83 มีพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และนักศึกษาชายมีพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ในระดับเสี่ยงมาก มากกว่านักศึกษาหญิงประมาณ 1 เท่าตัว และพบว่านักศึกษาชายมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเพศสัมพันธ์สูงกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า เพศชายมีประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศมาก จะมีพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงมาก ส่วนอายุ ภูมิฐานะ ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิชา ด้านร่างกาย, อุษณีย์ ฟังปาน และ ศศิธร แจ่มถาวร (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้และทัศนคติต่อการติดยาเสพติด และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนที่ต้องโทษ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อมุ่งให้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ทางครอบครัว สังคม และพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กและเยาวชน ที่ต้องคดีสารเสพติด ทั้งหมดและคดีอื่นๆ ประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดีและตัดสินคดีแล้ว จำนวน 687 ราย เป็นเพศชาย 564 ราย เพศหญิง 123 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการศึกษา พบว่า 60 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์ และมีเพียง 8 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ในกลุ่ม

เยาวชน มีรายงานการร่วมเพศครั้งแรกในช่วงอายุ 10 – 14 ปี และกลุ่มที่ไม่ใช้สารเสพติดใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มที่ใช้สารเสพติด

จุฬารัตน์ หัวหาญ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศ และคุณลักษณะทั่วไปตามปัจจัยนำ ปัจจัยเชื้อ ปัจจัยเสริม ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 150 คน และนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 จำนวน 284 รวมทั้งสิ้น 434 คน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้ที่ได้รับ การดื่มสุรา ที่พักในปัจจุบัน การไปเที่ยวคลับ บาร์ หรือสถานเริงรมย์

ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการร่วมเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเชื้อ และปัจจัยเสริมกับการร่วมเพศ และปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงอายุ 15 - 24 ปี จำนวน 433 คน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยร่วมเพศร้อยละ 25.4 และมีการตั้งครรภ์ ร้อยละ 29.1 ซึ่งในกลุ่มที่เคยตั้งครรภ์เคยทำแท้งร้อยละ 65.5 ส่วนร้อยละ 25.5 ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยร่วมเพศเคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ที่พักอาศัย การมีคูรักร การดื่มสุรา การใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ

ชูลีพร ศรศรี (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 349 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์พบร้อยละ 9.70 ให้เหตุผลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ว่าอยากลอง และไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีการร่วมเพศถึงร้อยละ 29.4 เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 5.9

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่าเพศหญิง 1 เท่าตัว ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (โดยเฉพาะวีดิทัศน์ เป็นสื่อที่กระตุ้นความรู้สึกได้มากที่สุด) การกอดจูบ การชักจูงจากเพื่อนหรือคูรัก การอยู่ลำพัง 2 คน และการดื่มสุราก็เป็นสาเหตุที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นตามมา นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่าระดับประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศที่ได้รับมาก่อนด้วยตนเองสูง รายได้ของตนเองและรายได้ของครอบครัวสูง จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูง และระดับประสบการณ์เรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ต่ำ จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำ

4.5 งานการวิจัยในต่างประเทศ

อินเกลล์ (Ingell, 1995) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์โปรแกรมสุขศึกษาต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนเกรด 5, 8 และ 11 (Risk – taking behaviors and health behaviors of fifth, eighth, and eleventh - grade students) วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมสุขศึกษา พฤติกรรมเสี่ยงแต่ละอย่างประกอบด้วย การออกกำลังกาย พฤติกรรมความปลอดภัย พฤติกรรมการบริโภคอาหาร การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมทางเพศ เพราะพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลถึงความตายและความพิการ โดยใช้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 980 คน จากโรงเรียนในเขตชานเมืองเกรด 5, 8 และ 11 ของแคลิฟอร์เนีย จำนวน 12 โรงเรียน ผลการทดลองและผลการวิจัยที่

ผ่านมา พบว่า การให้สุขศึกษาจะทำให้พฤติกรรมเสี่ยงลดลง และมีการป้องกันอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า สามารถทำนายและมีความสัมพันธ์ทางนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด พฤติกรรมความปลอดภัย และพฤติกรรมทางเพศ กับอายุ เชื้อชาติ และเพศ เมื่อเปรียบเทียบสถิติของประเทศอเมริกา พบว่า การให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโรคบูลิเมีย (bulimia) และ แอนอเรเซีย (anorexia) การฆ่าตัวตาย การใช้แอลกอฮอล์และยาเสพติดยังไม่ได้ผล ดังนั้นความสำคัญของการให้การศึกษาเรื่องนี้ขึ้นกับพื้นที่ที่มีความเสี่ยง อายุ และความแตกต่างของเด็ก และครูผู้สอนจะต้องใส่ใจต่อหลักสูตรอย่างแท้จริง

โรซี (Rosi, 1995) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนเกรด 11 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตชนบท (Health risk behaviors among eleven grade students attending a rural public high school) โดยแบ่งพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพออกเป็น พฤติกรรมทางเพศ การสูบบุหรี่ การดื่มสุราและการใช้สารเสพติด การฆ่าตัวตาย การได้รับอุบัติเหตุ วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพและหาความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มวัยรุ่น จำนวน 51 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในเกรด 11 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตชนบท ทางตอนเหนือของรัฐมิชิแกน ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นในชนบทมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่จะนำพวกเขาไปสู่ความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและการตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เวสทอर्फ, แมคเดอร์มอทท์, และฮาโรโคปอส (Westhoff, Mc Dermott, and Harokopos, 1995) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่สูงของเด็กนักเรียนอายุ 9 – 13 ปี ชาวแอฟริกา-อเมริกา ,ชาวละตินและชาวคอเคเซียน (Acquisition of high – risk behaviors by African – American, Latino, and Caucasian middle – school students) วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพในเด็กนักเรียนเกรด 7 – 8 ในโรงเรียนในเขตฟลอริดา โดยพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพประกอบด้วย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด การทำร้ายร่างกาย การพกพาอาวุธ และการฆ่าตัวตาย กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 768 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่พกพาอาวุธมาโรงเรียนทั้งหมดเป็นชาวละติน ชาวคอเคเซียนมีการสูดดมสารระเหยน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งผลการศึกษาในเรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพใน

ระหว่างกลุ่มว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งข้อค้นพบนี้จะเป็นตัวช่วยโรงเรียนในการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เฉพาะกลุ่มลงไป

เวสทอфф, โฮโลคอมบ์ และ แมคเดอร์มอทท์ (Westhoff, Holocomb and Mc Dermott, 1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดตัวบ่งชี้ภาวะสุขภาพ โดยการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา ในสาธารณรัฐโดมินิกัน (Establishing health status indicators by surveying youth risk behaviors of high school students in the Dominican Republic) วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาในสาธารณรัฐโดมินิกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,175 คน (เป็นผู้หญิงร้อยละ 58.9) กลุ่มตัวอย่างมาจากชุมชนที่มีความหลากหลายของลักษณะภูมิประเทศ ขนาดของประชากร ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด ในกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันในด้านที่อยู่อาศัย ในกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่พบอัตราส่วนของพฤติกรรมเสี่ยงสูงขึ้น เด็กผู้ชายมีการสูบบุหรี่และ กิจกรรมทางเพศมากกว่าเด็กผู้หญิง ส่วนเด็กผู้หญิงมีอัตราส่วนที่สูงในเรื่องความคิดและการพยายามฆ่าตัวตาย

รัมบัพ (Rumbough, 1996) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย (An analysis of health risk behaviors of university students) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในรัฐฟลอริดา ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ พฤติกรรมความปลอดภัย การสูบบุหรี่ การดื่มสุราและการใช้สารเสพติด พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร และการออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 8 ใน 9 ของมหาวิทยาลัยในรัฐฟลอริดา จำนวน 1,150 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมีความเสี่ยงค่อนข้างสูง ซึ่งจะนำไปสู่การบาดเจ็บและการตายเพิ่มขึ้น จากลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มก็จะมีความเสี่ยงต่อแต่ละพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพทั้ง 6 ประเภทต่างกัน และมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง ตามตัวแปรเพศ เชื้อชาติ สถานภาพสมรส

เมเยอร์ (Meyer, 1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความถี่และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียน เกรด 6 – 12 (The frequency of and the relationships between health – risk behaviors of students in grade 6 – 12) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาสำรวจแนวโน้มของการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเสี่ยงทาง

สุขภาพของนักเรียนในเขตชนบท โดยมีหลักใหญ่ ๆ ในเรื่องของเพศ และเพื่อระบุอายุของการมีพฤติกรรมเสี่ยงที่แน่นอน นอกจากนี้ยังตรวจสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 1,135 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 515 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 620 คน ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการสำรวจ 30 วัน มีนักเรียนจำนวน 1 ใน 4 ที่พกพาอาวุธมาโรงเรียน และในจำนวนนี้ประมาณ 10 % ที่พกปืน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่า ครั้งหนึ่ง ที่สูบบุหรี่, 45 % ดื่มสุรา, เกือบ 18 % สูบกัญชา และ 37 % ได้เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ใน 4 มีรายงานการสูบบุหรี่, 79 % ดื่มสุรา, 30 % สูบกัญชา และ 56 % มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า อายุที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงคืออายุ 13 ปี และพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเกิดได้ในทุกระดับชั้นการศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีรายงานว่าเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงหลายรูปแบบและพบในอายุน้อยๆ นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย คือมีความแตกต่างกันในแต่ละอายุ และแต่ละวัย

แกสคอง (Gascoigne, 1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในวิทยาลัยตามสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน (A comparison of health behaviors of college students attending different types of institutions) (Prevention) วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่มีอยู่อย่างมากมายของนักศึกษาในวิทยาลัยของรัฐที่ลงทะเบียนเรียน 4 ปี และเอกชนที่เปิดสอน 4 ปี และที่ลงทะเบียนเรียน 2 ปีในวิทยาลัยชุมชน ข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วย ประเภทของวิทยาลัย อายุ เพศ ชั้นปีที่เรียน เชื้อชาติและสถานะภาพสมรส นอกจากนี้เลือกตัวแปรที่มีความแตกต่างกันทางลักษณะประชากร ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ 6 ด้านได้จาก ระบบการติดตามดูแลพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพในเด็กวัยรุ่น (YRBS) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่ส่งผลถึงการได้รับบาดเจ็บทั้งที่โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการใช้ยาเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่มีผลต่อการติดเชื้อเอดส์, โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ การตั้งครกโดยไม่ตั้งใจ การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหาร และการออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่เรียนในสถาบันใดสถาบันหนึ่งในจำนวน 3 สถาบันที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐไอโอไอ เป็นนักเรียนจำนวนทั้งหมด 266 คน ผลการศึกษา

พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่มีผลต่อการติดเชื้อ เอชไอวี, โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, การตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ และการออกกำลังกาย นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงด้านหนึ่งกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านอื่น ๆ ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การสร้างโปรแกรมการป้องกันสุขภาพจะดีขึ้นได้โดยการพัฒนาและมุ่งประเด็นไปที่พฤติกรรมเสี่ยงหลาย ๆ ด้านมากกว่ามุ่งไปที่พฤติกรรมเสี่ยงด้านใดด้านหนึ่ง

เบรเนอร์, แมคมาน, วอร์เรน และดักลาส (Brener, McMahon, Warren, and Douglas, 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบังคับให้มีการร่วมเพศ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ท่ามกลางนักศึกษาหญิงระดับมหาวิทยาลัยในอเมริกา (Forced sexual intercourse and associated health – risk behaviors among female college students in the United States) การศึกษาในครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลจาก การสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพระดับวิทยาลัยแห่งชาติ (NCHRBS) ในปี 1995 เพื่อประเมินการถูกข่มขืน และพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ NCHRBS เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ เพื่อประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพท่ามกลางกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่าร้อยละ 21 ของนักศึกษาหญิงมีรายงานว่า เกือบทั้งหมดถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในระหว่างช่วงวัยรุ่น เมื่อวิเคราะห์ทางด้านลักษณะประชากร นักศึกษาหญิงผู้ซึ่งเคยถูกข่มขืน พบว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยถูกข่มขืน ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโปรแกรมการป้องกันการถูกข่มขืน และโปรแกรมการบำบัดสำหรับเด็กวัยรุ่นผู้หญิง

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

เด็กวัยรุ่น และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ที่จะนำพวกเขาไปสู่ความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและการตายได้ การสอนสุขศึกษามีส่วนช่วยให้พฤติกรรมเสี่ยงลดลง และมีการป้องกันอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงเพิ่มขึ้น แต่การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหาร (Anorexia, Bulimia) และการใช้สารเสพติดยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นการสอนสุขศึกษาเพื่อให้ได้ผลดีจึงควรคำนึงถึงความสำคัญของ พื้นที่ที่มีความเสี่ยง อายุ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูต้องสนใจและเอาใจใส่ต่อหลักสูตรอย่างจริงจัง พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด พฤติกรรมความปลอดภัย และพฤติกรรมทางเพศ มีความสัมพันธ์กับ อายุ เชื้อชาติ และเพศ ซึ่งพบว่า การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติดมีความแตกต่างกันในกลุ่มที่มีความแตกต่างกันด้าน

ที่อยู่อาศัย ประชากรกลุ่มใหญ่มีอัตราส่วนของพฤติกรรมเสี่ยงสูง เด็กผู้ชายมีการพกพาอาวุธ
 สุนัขหรือ ทำร้ายร่างกาย ใช้โคเคน และพฤติกรรมทางเพศมากกว่าผู้หญิง ลักษณะเฉพาะ
 ของเด็กแต่ละกลุ่มจะมีความเสี่ยงต่อแต่ละพฤติกรรมเสี่ยงต่างกัน อายุที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ
 พฤติกรรมเสี่ยง คืออายุ 13 ปี และพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงเกิดขึ้นได้ทุกระดับชั้นการศึกษาทั้ง
 เพศชาย และเพศหญิงและพบในอายุน้อยๆได้

จากรายงานการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้มีการศึกษาพฤติกรรม
 สุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนยังมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่
 เหมาะสม หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพทั้งในด้านพฤติกรรมการบริโภค คือการบริโภค
 อาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมความปลอดภัยที่ขาด
 ความระมัดระวังหรือความประมาท ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และพฤติกรรมทางเพศ
 ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยง
 ดังกล่าวได้แก่ เพศ บุคคลที่นักเรียนเกี่ยวข้องกับ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายของ
 นักเรียน และอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวมักเกิด
 ขึ้นในช่วงวัยรุ่น และมีแนวโน้มเกิดในกลุ่มอายุที่ลดลง ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เจ็บป่วย และ
 เสียชีวิตได้

จากผลสรุปรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะ
 จะศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด
 กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงด้านการเรียนการสอน
 และการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบาย
 แผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ในเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพใน
 ด้านการบริโภคอาหาร สารเสพติด ความปลอดภัย และเพศศึกษา